

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Українсько-угорський навчально-науковий інститут
Кафедра історії Угорщини та європейської інтеграції**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Українсько-угорського
навчально-наукового інституту

/Шпенник О.О./
«29» червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

**Виробничої (педагогічної) практики
у закладах фахової передвищої освіти**

Рівень вищої освіти	другий (магістр)
Галузь знань	01–Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014–Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація)(за наявності)	014.03–Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Освітня програма	«Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	Угорська

Робоча програма **Виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти** для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 – Освіта/Педагогіка** спеціальності **014 – Середня освіта** предметної спеціальності або спеціалізації (за наявності) **014.03–Середня освіта (Історія та громадянська освіта)** освітньої програми **«Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»**

Розробники: Зубанич Л. Л., к.і.н.,
доцент кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Історії Угорщини та європейської інтеграції протокол № 11 від «18» червня 2024 р.

Завідувач кафедри доц. Зубанич Л. Л.

Схвалено науково-методичною комісією Українсько-угорського навчально-наукового інституту протокол № 7 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Талабірчук О. Ю.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2	2
Кількість модулів – не передбачається	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – не передбачається самотійної роботи студента	1	1
	Лекції:	
	не передбачається	не передбачається
	Індивідуальна робота під керівництвом	
	60	60
Вид підсумкового контролю: диференційний залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	30	30

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна практика у закладах фахової передвищої освіти є важливою частиною навчально-виховного процесу, в ході якого відбувається безпосереднє поєднання та реалізація теоретичних знань, що отримують студенти на заняттях, з практичною діяльністю магістрантів в якості педагогів. Це дозволяє, з одного боку, закріпити й поглибити знання теорії, а з іншого – набути вміння й навички, необхідні для майбутньої самостійної роботи.

У відповідності з навчальним планом спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізації 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) магістранти денної форми навчання проходять педагогічну практику у закладах фахової передвищої освіти у III семестрі другого року навчання упродовж 3 тижнів. Загальний обсяг виробничої (педагогічної) практики складає 90 годин (3 кредити). Педагогічну практику у ВНЗ проходять, як правило, у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на базі Природничо-гуманітарного фахового коледжу ДВНЗ «Ужгородський національний університет» або іншому закладі фахової передвищої освіти. Педагогічна практика є складовою професійної підготовки спеціалістів на другому (магістерському) рівні вищої освіти і завершальним етапом практичної підготовки студентів університету до професійно-педагогічної діяльності.

Метою виробничої (педагогічної) практики є оволодіння магістрантами сучасними методами, формами навчально-виховної роботи у закладах фахової передвищої освіти, формування в них професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання інтересу до професії, потреби систематично поновлювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності, вивчення та використання передового й новаторського педагогічного досвіду. Основною метою виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти є закріплення професійних навичок, здобутих при отриманні кваліфікації бакалавра, вдосконалення знань, необхідних для роботи у вищих навчальних закладах, формування вмінь застосовувати їх у навчально-виховному процесі під час виконання функцій викладача.

У результаті проходження педагогічної практики магістри історики повинні набути практичних навичок та досвіду викладацької роботи, необхідних для викладання дисципліни за профілем набутої спеціальності.

Основні завдання практики:

- поглиблення і розширення теоретичних знань зі спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, набутих студентами, застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час проходження практики;

- формування у студентів-магістрів психолого-педагогічних і методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи;

- вироблення вмінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методик навчання;

- формування вмінь професійного і педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;

- виховання в магістрів досвіду викладацької роботи, морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

Відповідно до освітньої програми, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

Здатність до діагностування, аналізу, проектування освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти, закладах професійної (професійно-технічної) освіти та закладах вищої освіти – **ЗК 2.**

Здатність до реалізації функцій викладача і керівника освітньої установи, закладу, працювати у команді – **ЗК 4.**

Здатність до міжособистісної взаємодії, спілкування з представниками професійних груп різного рівня – **ЗК 5.**

Здатність толерувати багатоманітність і полікультурність у суспільстві – **ЗК 8.**

Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності – **ЗК 9.**

фахові компетентності (ФК):

Здатність здійснювати аналіз педагогічної діяльності вчителя, формувати власний стиль професійної діяльності – **ФК 1.**

Здатність фахово здійснювати педагогічну діяльність у закладах освіти, володіти формами і методами та інноваційними освітніми технологіями навчання – **ФК 2.**

Здатність до аналізу та використання методичної, нормативної, адміністративно-правової документації у професійній педагогічній діяльності – **ФК 3.**

Здатність до конструктивної взаємодії з учасниками освітнього процесу – **ФК 6.**

предметні компетентності (ПК):

Вміти визначати та застосовувати теоретичні поняття, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних та професійних завдань – **ПК 2.**

Здатність організувати навчальний процес з вивчення історичних дисциплін у ЗЗО, ЗФО та ЗВО на засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів під час педагогічної та наукової практики – **ПК 6.**

Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі (в т.ч. англomовному), здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності – **ПК 7.**

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами проведення педагогічної практики у ВНЗ є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК-3 Педагогіка сучасної школи.

ОК-8 Методика викладання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої, вищої освіти.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми проведення виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовувати знання з гуманітарних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін в обсязі необхідному для успішного володіння загальнотеоретичними та світоглядними питаннями і навиками практичного їх використання в освітній діяльності	ПРН – 1
Володіти навиками педагогічної майстерності, враховувати сучасні тенденції освіти в освітньому процесі.	ПРН – 2
Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з психології та педагогіки з метою розвитку загальної культури й соціалізації особистості.	ПРН – 3
Конструктивно вирішувати особистісно й професійно-значущі проблеми відповідно до загальноприйнятих морально-етичних норм та на основі гармонійного поєднання знань з історичних наук, методики їх навчання і культури педагогічного спілкування.	ПРН – 4
Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності	ПРН – 5
Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проектів	ПРН – 6
Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти	ПРН 7
Вміти проводити різноманітні форми позааудиторної роботи з фахових предметів, визначати ступінь і глибину засвоєння учнями та студентами навчального матеріалу, використовуючи при цьому різноманітні методи і прийоми контролю знань, формувати навички самостійного поповнення знань.	ПРН 8

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування програми проведення виробничої (педагогічної) практики у закладах фахової передвищої освіти:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміє застосовувати знання з гуманітарних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін в обсязі необхідному для успішного володіння загальнотеоретичними та світоглядними питаннями і навиками практичного їх використання в освітній діяльності	ПРН – 1
Володіє навиками педагогічної майстерності, враховує сучасні тенденції освіти в освітньому процесі.	ПРН – 2
Застосовує спеціалізовані концептуальні знання з психології та педагогіки з метою розвитку загальної культури й соціалізації особистості.	ПРН – 3
Уміє конструктивно вирішувати особистісно й професійно-значущі проблеми відповідно до загальноприйнятих морально-етичних норм та на основі гармонійного поєднання знань з історичних наук, методики їх навчання і культури педагогічного спілкування.	ПРН – 4
Використовує сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності	ПРН – 5

Вміє вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проектів	ПРН – 6
Організовує освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляє навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінює результати навчання здобувачів освіти	ПРН – 7
Вміє проводити різноманітні форми позааудиторної роботи з фахових предметів, визначати ступінь і глибину засвоєння учнями та студентами навчального матеріалу, використовуючи при цьому різноманітні методи і прийоми контролю знань, формувати навички самостійного поповнення знань.	ПРН – 8

5. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Зміст виробничої (педагогічної) практики закладах фахової передвищої освіти магістрів спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» складає навчально-методична робота, яка і визначає її основну мету. Саме в ході навчально-методичної роботи реалізуються основні завдання практики, що полягають у формуванні у магістрантів навичок викладацької роботи. Навчально-методична робота полягає в наступному:

- відвідування лекцій, семінарських занять та консультацій, що проводять провідні викладачі закладу з метою вивчення методичного досвіду, оволодіння методикою підготовки до занять і методикою викладання навчального матеріалу;
- освоєння засобів організації та контролю самостійної роботи студентів;
- відвідування занять, що проводять магістранти-практиканти з подальшим їх обговоренням.

Під час педагогічної практики у закладах фахової передвищої освіти студенти повинні:

1) ознайомитися:

- з навчально-методичною, організаційною, науковою та виховною роботою кафедри/або коледжу, на якій проводиться практика;
- з програмно-методичним забезпеченням тієї навчальної дисципліни (дисциплін), з якої будуть проводитися заняття практикантом;
- зі специфікою методики роботи викладачів;

2) вивчити:

- навчальні програми тієї дисципліни, з якої будуть проводитися практичні заняття;
- психологічні, вікові та індивідуальні особливості студентів групи, де будуть проводитися навчальні заняття, стан успішності цих студентів;
- особливості організації та проведення науково-дослідницької роботи студентів;

3) сформулювати навички й уміння майбутньої педагогічної діяльності, для чого:

- відвідувати заняття викладачів закладу;
- розробити розгорнутий план-конспект лекції та практичного заняття відповідно до робочої навчальної програми;
- самостійно проводити практичні заняття, в тому числі й одне залікове заняття;
- відвідати заняття своїх колег та взяти участь в їхньому обговоренні.

Навчально-методична робота студентів має дві складові частини, що доповнюють одна одну: самостійна робота та індивідуальна робота під керівництвом викладача. Виходячи з того, що загальний обсяг педагогічної практики складає 90 годин, на самостійну роботу відводиться 30 годин, а на індивідуальну роботу – 60 годин.

Самостійна робота здобувача в більшості випадків передує індивідуальній під керівництвом викладача. Вона полягає у відвідуванні лекцій, семінарських занять, консультацій, які проводять провідні викладачі; участь у навчально-методичній роботі закладу. Самостійна робота магістранта під час педагогічної практики передбачає опрацювання теоретичних матеріалів для підготовки та проведення занять, роботу в бібліотеці та в Інтернеті, підготовки

планів-конспектів 2 лекцій, 3 практичних (лабораторних) занять, що будуть проводитись, відвідування занять викладачів закладу та систематичне спілкування з керівником практики, участь в консультативних заняттях з питань проведення практики тощо. Зокрема, обов'язковим є відвідування занять, які проводять інші студенти практиканти з активною участю в обговоренні результатів.

Індивідуальна робота під керівництвом викладача у процесі проходження педагогічної практики є основною у всьому процесі виробничої практики, оскільки саме в ході цієї частини практики виявляються та закріплюються викладацькі здібності магістрантів. Вона включає в себе: проведення самостійних пробних занять під керівництвом викладача; одного залікового практичного заняття; участь у методичній, виховній, організаційній роботі закладу тощо. До початку індивідуальної роботи магістранти надають провідному викладачеві тексти лекцій та методичні рекомендації до практичних (лабораторних) занять, в т.ч. тестові завдання, ситуаційні задачі, завдання для самостійної роботи студента тощо.

Обсяг лекції складає 10-12 сторінок тексту, методичних розробок - 3-5 сторінок. Після узгодження тексту лекцій і методичних вказівок з викладачем магістрант допускається до самостійного проведення занять. На залікових заняттях мають бути присутні провідний викладач, викладачі закладу (за бажанням) та інші магістранти-практиканти. Після закінчення лекції (практичного або лабораторного заняття) проводиться обговорення, в якому беруть участь всі присутні. В ході обговорення висловлюються зауваження теоретичного (стосовно змісту лекції, заняття) та методичного (якість подачі матеріалу, контроль над аудиторією, активність студентів, використання технічних засобів навчання і т. д.) плану, проводиться оцінка заняття.

6. ОСНОВНІ ЕТАПИ ТА ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Основні етапи проходження педагогічної практики у закладах фахової передвищої освіти магістрами спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Етап роботи	Види роботи	Керівництво
1 етап	Знайомство з закладом, навчальною групою. Відвідування занять провідних викладачів закладу. Знайомство з документацією. Складання індивідуального плану роботи. Планування роботи. Планування й підготовка до занять.	Консультація керівника практики
2 етап	Затвердження плану й тексту лекцій або практичних (лабораторних) занять у керівника практики. Підготовка до занять. Проведення пробних занять. Відвідування занять інших практикантів. Участь у проведенні методичної роботи закладу.	Консультація керівника практики
3 етап	Проведення відкритих (залікових) лекційних та практичних (лабораторних) занять. Відвідування відкритих занять інших магістрантів-практикантів. Участь у проведенні методичної, виховної, організаційної роботи закладу.	Консультація керівника практики
4 етап	Оформлення документації. Підготовка та захист звіту. Підведення підсумків практики.	Консультація керівника практики

Тематичний план педагогічної практики у закладах фахової передвищої освіти педагогічної практики магістрами спеціальності закладах фахової передвищої освіти наведено у таблиці 2.

Таблиця 2

Тематичний план педагогічної практики у ВНЗ

Номер і назва теми	Кількість годин		
	Форма навчання (денна, заочна)		
	Усього	у тому числі	
інд.р		сам.р.	
Тема 1. Мета, завдання, зміст педагогічної практики магістрів, перевірка готовності до практики	9	6	3
Тема 2. Складання індивідуального плану практики та його узгодження з керівником	9	6	3
Тема 3. Ознайомлення зі структурою та організацією роботи закладу фахової передвищої освіти; з нормативними документами, які регламентують освітній процес	9	6	3
Тема 4. Спостереження за навчальними заняттями викладачів	9	6	3
Тема 5. Підготовка планів конспектів навчальних занять та їхнього методичного забезпечення, узгодження з керівником практики	9	6	3
Тема 6. Самостійне проведення аудиторних занять, в т.ч. залікового практичного заняття	9	6	3
Тема 7. Відвідування занять своїх однокурсників	9	6	3
Тема 8. Участь у проведенні методичної, організаційної, виховної роботи закладу	9	6	3
Тема 9. Підготовка звітної документації про проведення практики	9	6	3
Тема 10. Захист індивідуальних звітів про проведену практику, складання диференційованого заліку, підведення підсумків практики	9	6	3
Всього	90	60	30

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ у ВНЗ

У ході проходження магістрами педагогічної практики у закладах фахової передвищої освіти використовують такі методи навчання:

1. *Пояснювально-ілюстративний метод.* Використовується на лекційних заняттях і ґрунтується на активізації репродуктивного (відтворювального) мислення студентів.

2. *Пошуковий метод.* Використовується на практичних заняттях та під час самостійної роботи студентів. Полягає в організації активного пошуку розв'язання пізнавальних завдань.

Процес мислення студентів при використанні цього методу набуває продуктивного характеру, він контролюється викладачем і коригується самими студентами.

3. *Репродуктивний метод.* Використовується на практичних заняттях і ґрунтується на засвоєнні навчального матеріалу на основі зразка, моделі діяльності або загальноприйнятих підходів до вивчення навчального матеріалу.

4. *Проблемний метод.* Використовується на лекційних і практичних заняттях. Ґрунтується на постановці викладачем пізнавального завдання (проблеми), самостійних пошуках студентами шляхів його розв'язання, порівнянні різних поглядів і підходів до вирішення проблеми.

Інноваційні способи і методи, що використовуються в освітньому процесі, засновані на застосуванні сучасних досягнень науки та інформаційних технологій, спрямовані на підвищення якості підготовки шляхом розвитку у магістрів “soft-skills” (творчих здібностей, креативності, комунікації, роботи в групі і самостійно); націлені на активізацію творчого потенціалу та самостійності магістрантів.

Педагогічна практика у закладах фахової передвищої освіти оцінюється за всіма видами діяльності у процесі проведення поточного та підсумкового модульного контролю відповідно до розробленої системи балів.

Поточний контроль здійснюється керівником практики упродовж проходження студентами педагогічної практики у закладах фахової передвищої освіти шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При висвітленні диференційованої оцінки студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, підготовки звіту і захисту практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями й навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100 бальною шкалою у процесі підсумкового модульного контролю (диференційованого заліку). Загальна оцінка складається з оцінок за результатами сумування оцінок поточного і підсумкового модульного контролю (див. таблиці 3, 4).

Таблиця 3

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	недиференційована
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	F _x	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Диференційований залік є підсумковим модульним контролем практики і проводиться після закінчення практики (3 семестр навчання у магістратурі). Під час заліку визначається рейтингова оцінка успішності студентів за проведену практику. Рейтингова залікова оцінка студента не повинна бути меншою від 60 балів. Вона дорівнює сумі оцінок за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь, а також базується на результатах поточного контролю (відвідування, повнота і якість виконання завдань практики,

відгук керівника практики від бази, вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику (див. таблицю 4).

Таблиця 4

Шкала підсумкового залікового модульного контролю

Показники	Бали
Оцінка за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь:	0-40
Самостійне проведення навчальних занять (за кожне проведене самостійно заняття нараховується 3 бали)	0-30
Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази:	0-20
Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику:	0-10
Всього	100

Предметом оцінювання якості практичної підготовки студента є рівень набутих ним практичних знань і навичок, уміння вести полеміку та захищати запропоновані у звіті положення. Отже, якість практичної підготовки студента оцінюється за такими показниками поточного і підсумкового модульного контролю:

- 1) самостійне проведення навчальних занять;
- 2) повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази;
- 3) вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові;
- 4) демонстрація набутих практичних знань і вмінь, захист звіту про практику.

Рейтингове оцінювання поточного контролю

1) Самостійне проведення навчальних занять є обов'язковим, оскільки саме через цю діяльність студент найбільшою мірою набуває практичних знань і вмінь, накопичуючи відомості для написання звіту. В межах залікового модулю максимальна кількість балів становить 30 балів, відповідно, за кожне проведене заняття студент отримує 3 бали.

2) Повнота і якість виконання завдань практики, в т.ч. підготовка планів-конспектів навчальних занять, спостереження за заняттями викладачів та відвідування занять своїх однокурсників, участь у проведенні методичної, організаційної, виховної роботи базової кафедри, відгук керівника практики від бази є важливим показником процесу практичної підготовки. Максимальна оцінка становить 20 балів. Оцінка за повноту і якість виконання завдань практики визначається, як це представлено в таблиці 5.

Таблиця 5

Оцінювання повноти і якості виконання завдань практики

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
20-16	відмінно	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання всіх завдань практики (плани-конспекти та інші документи)
15-11	добре	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання більшості завдань практики
10-6	задовільно	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані не в повному обсязі

		письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики
5-0	незадовільно	Якщо характеристика від бази практики негативна, до заліку не надані або частково надані письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики

- 3) Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові свідчать про сумлінність та дисциплінованість студента. Вони визначаються за якістю оформлення та змісту. На оцінювання цього показника відводиться максимально 10 балів, які розподіляються, як це показано в таблиці 6.

Таблиця 6

Оцінювання вчасності та якості оформлення документації

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
10-8	відмінно	Якщо щоденник і звіт оформлені у відповідності з вимогами, а зміст відбиває результати виконання основних завдань практики
7-5	добре	Якщо щоденник і звіт оформлені у відповідності з вимогами, а зміст не повністю відбиває результати виконання основних завдань практики
4-2	задовільно	Якщо щоденник і звіт оформлені переважно у відповідності з вимогами, а зміст приблизно відбиває результати виконання основних завдань практики
1-0	незадовільно	Якщо щоденник і звіт не відбивають результатів проходження практики або вони відсутні

Підсумковий заліковий модульний контроль

Демонстрація набутих студентом практичних знань і вмінь та захист звіту про практику є завершальним етапом в оцінюванні результатів його практичної підготовки. Оцінка за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь визначається за якістю доповіді про виконання плану практики та відповідей на запитання. Максимальна оцінка – 40 балів. Вона визначається у відповідності з даними таблиці 7.

Таблиця 7

Оцінювання демонстрації набутих знань і вмінь, захисту звіту про практику

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
40-31	відмінно	Якщо доповідь і відповіді на запитання вірні й повні
30-21	добре	Якщо доповідь недостатньо повна, а відповіді недостатньо вірні або викладені з незначними помилками

20-11	задовільно	Якщо доповідь неповна, а відповіді в основному вірні, але викладені зі значними помилками
1-0	незадовільно	Якщо доповідь не підготовлена або не розкриває суті проведеної роботи

Таким чином, за отриманою студентом загальною сумою балів поточного та підсумкового модульного контролю керівник практики від університету виставляє оцінку в залікову відомість і залікову книжку за шкалою ECTS та національною шкалою (див. таблицю 3).

8. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Загальна форма звітності здобувача освіти за практику – письмовий звіт. Письмовий звіт разом з іншими документами подається для аналізу керівнику практики від кафедри. Звіт з практики захищається здобувачем освіти при комісії, призначеній завідувачем кафедри або деканом факультету (звіти за навчальну практику можуть розглядатися безпосередніми її керівниками від кафедри з виставленням оцінок). Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки підводяться на засіданнях вчених рад факультетів не менше одного разу протягом навчального року. Індивідуальні звіти магістрів-практикантів є основним звітним документом.

На основі письмового індивідуального звіту та усного захисту практики на засіданні кафедри затверджується загальна оцінка практики. Індивідуальний звіт містить:

- щоденник, що фіксує всі форми роботи під час практики, з помітками про виконання кожного виду роботи: теми лекцій, практичних, лабораторних занять, які проводив практикант;
- план-конспект залікового заняття;
- методичні розробки відповідних практичних або лабораторних занять, плани-конспекти лекцій;
- індивідуальний звіт з робочим планом проходження практики;
- відгук керівника практики;
- рекомендації щодо вдосконалення практики.

Загальний звіт про проходження педагогічної практики у у закладах фахової передвищої освіти подається на відповідну кафедру факультету у 5-денний термін після закінчення практики. У щоденнику практики студент повинен заповнити всі розділи. Він зобов'язаний щоденно відображати виконану ним роботу в повному обсязі.

Студент-практикант зобов'язаний оформити й передати щоденник і звіт керівнику практики від кафедри теорії і методики фізичного виховання для оцінювання не пізніше як за 3 дні до заліку.

У звіті повинні бути відображені:

- мета і завдання практики, які стояли перед студентом;
- коротка характеристика закладу, на базі якої (якого) студент проходив практику;
- зміст діяльності студента-практиканта за період проходження практики;
- ступінь виконання запланованих завдань відповідно до індивідуального плану та завдань практики;
- висновки та рекомендації щодо підсумків роботи.

Звіт про практику складається індивідуально кожним студентом. На останній сторінці звіту ставиться дата і підпис студента-практиканта. У відгуку керівника від бази практики дається стисла характеристика та оцінка роботи студента. Під час заліку студент повинен бути готовим усно відповісти на запитання щодо оформлення та змісту документації з педагогічної практики у у закладах фахової передвищої освіти.

9. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Диференційованій оцінці з боку керівника підлягають всі завдання, що виконує магістр-практикант. Усі заняття, проведені практикантом, оцінюються як за змістом, так і за дотриманням методики викладання. Оцінки заносяться в щоденник практики керівником практики. Кінцева узагальнена оцінка затверджується кафедрою. Вона повинна враховувати рівень виконання завдань практики та зміст представлених документів.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
2. Козлова Г.М. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, ротاپринт, 2014. 200 с.
3. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 396 с.
4. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Дніпро, 2014. 416 с.

Допоміжна література

- Біляковська О.О. Мишишин І.Я., Цюра С.Б. Дидактика вищої школи: навч.посібн. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с.
2. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи. К.: Кондор, 2008. 272 с.
 3. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / За ред. О. Г. Мороза. К.: НПУ, 2001. 338 с.
 4. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
 5. Марушкевич, А.А. Педагогіка вищої школи. Київ: Логос, 2006. 215 с.
 6. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
 7. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с
 8. Падалка О.С., Нісімчук А.С. Дидактично-технологічна підготовка магістрів: прикладний аспект. Луцьк: Видавництво: Волинська обласна друкарня, 2004. 156 с.
 9. Шулдик Г. О., Шулдик В. І. Педагогічна практика: Навч. посіб. [для студ. пед. вузів] К.: Науковий світ, 2000. 143 с.

Законодавчі і нормативні документи:

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України «Про вищу освіту».
3. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ МОН України від 16 липня 2018 р. № 776.
4. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: Наказ МОН України від 06 листопада 2015р. №1151.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Сайт Міністерства освіти і науки України: <https://mon.gov.ua>
2. Сайт ДВНЗ «УжНУ»: <http://uzhnu.edu.ua>

3. Онлайн курси - освітня платформа України Prometheus: <http://prometheus.org.ua>

Додаток 1 (Зразок титульного листа)

**УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ УГОРЩИНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ**

ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ
з педагогічної практики у ВНЗ магістра 2-го року навчання
спеціальності 014 Середня освіта
спеціалізація 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

База для проведення практики _____
(повна назва бази, адреса)

Термін проходження практики з _____ по _____ 20 _____ р.

Керівник педагогічної практики у закладі фахової передвищої освіти: _____
(посада, вчений ступінь, звання ПІБ)

План-конспект лекції з дисципліни

_____ (назва дисципліни) на
 тему _____ на
 для студентів _____ «_____» _____ 20 _____ р.

I. Мета:

Рекомендації:

1. Визначити, виходячи із змісту робочої навчальної програми дисципліни, конкретний результат, який планується досягти.
 Наприклад, формування у студентів: - наукових, методологічних знань про ...; - розуміння понять, теорій, закономірностей, підходів, ...; - ціннісних уявлень про ...; - особистісного ставлення до ...
2. Навчальна мета може включати декілька завдань як освітнього, так і виховного і розвивального напрямів. Визначити основні завдання.

II. Методи, прийоми, засоби:

Рекомендації:

1. Зазначити, які методи, прийоми, засоби навчання застосовуються під час лекції для досягнення поставленої мети і визначених завдань.
 Наприклад: - методи, прийоми передачі та обміну словесною інформацією (бесіда, мозкова атака, дискусія, ...); - методи, прийоми переконування (апеляція до висловлювань відомих людей, наведення доказів, висловлювання аргументів «за» і «проти», апеляція до позитивних і негативних емоцій студентів, ...); - методи, прийоми розвитку розумових дій (аналіз, синтез, порівняння, розрізнення, аналогія, узагальнення, екстраполяція, міркування, дедукція, індукція ...).
2. Навести перелік інформаційних технологій, які застосовуються під час викладання певних розділів лекції.

III. Наочність, технічні засоби навчання:**IV. Основні питання лекції (не більше чотирьох на одну лекцію):**

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

V. Рекомендована література (конкретно вказати: автор, назва, рік видання, сторінки):

Основна

1. _____
2. _____
3. _____

Додаткова

1. _____
2. _____
3. _____

VI. Зміст лекції:

Вступна частина _____

Основна частина _____

Заключна частина _____

Дата _____ Підпис практиканта _____

**План-конспект
семінарського (практичного, лабораторного) заняття**

з дисципліни _____ (назва дисципліни)
на тему _____ проведеного в групі
« _____ » _____ 20 _____ р.

ХІД ЗАНЯТТЯ

- I. Мета: _____
II. Завдання, план виконання завдань: _____
III. Навчально-методичне забезпечення заняття (наочність, роздатковий матеріал, технічні засоби навчання): _____
IV. Рекомендована література, основна і додаткова (конкретно вказати: автор, назва, рік видання, сторінки): _____
V. Короткий опис змісту кожного пункту завдання: _____
VI. Тестовий контроль (перелік тестових завдань за темою заняття): _____
VII. Завдання на самостійну роботу: _____
VIII. Форма звіту про виконане заняття: _____

Дата _____

Підпис практиканта _____

Додаток 4

Схема аналізу проведеного магістрантом практичного (лабораторного) заняття

У відповідності з розкладом " _____ " _____ 20 _____ року проведено
практичне (лабораторне) заняття з предмету _____

Тема: _____

П.І.Б. магістра _____

Факультет _____

Спеціальність _____

Курс _____ Дата _____ Час _____

Група _____ Кількість осіб _____ Присутні _____

1. Наявність робочого плану практичного (лабораторного) заняття _____
2. Визначеність мети, завдань практичного (лабораторного) заняття, достатня вмотивованість діяльності студентів _____
3. Відповідність змісту практичного (лабораторного) заняття програмі навчального курсу

4. Форма проведення практичного (лабораторного) заняття

5. Форми оцінки знань, умінь та навичок студентів під час проведення практичного (семінарського) заняття.

6. Використання прийомів активізації пізнавально-пошукової діяльності студентів

7. Спрямованість практичного (лабораторного) заняття на самостійну роботу студентів

8. Особливості стилю педагогічної взаємодії зі студентами

9. Оцінка ефективності проведеного практичного (лабораторного) заняття

Побажання та зауваження

Дата П.І.Б. рецензента (підпис)

Додаток 5

**УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ УГОРЩИНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ**

ЗВІТ

**про проходження педагогічної практики у укладах фахової передвищої освіти
магістром 2 року навчання денної (заочної) форми навчання
спеціальності 014 Середня освіта
спеціалізація 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)**

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

У період з «_____» _____ 20__ року по «_____» _____ 20__ року
проходив педагогічну практику у _____

Керівник педагогічної практики: _____ (посада, вчений ступінь, звання ПІБ)

Мета і завдання практики, які стояли перед студентом _____

За період практики мною було виконано такі види роботи:

1) пасивна практика

№	Тема лекції чи практичного (лабораторного)	ПІБ викладача, або іншого	Навч. заклад	Дата	Підпис викладача
---	--	---------------------------	--------------	------	------------------

	заняття, які відвідувались в ході практики	практиканта, які проводили заняття			
1	2	3	4	5	6

2) активна практика

№	Тема лекції чи практичного (лабораторного) заняття, які відвідувались в ході практики	Навч. заклад	Дата	Оцінка	Підпис викладача
1	2	3	4	5	6

3) підготовлено методичні матеріали (лекція, практичне заняття тощо на тему):

1. _____
2. _____

4) рекомендації щодо вдосконаленню організації та проведенню практики

1. Позитивні моменти в організації та змісті практики.
2. Негативні моменти в організації та змісті практики.
3. Побаження та рекомендації щодо покращення організації та змісту практики.

Дата _____

_____ Підпис магістранта
 _____ Підпис керівника

Затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № від «_____» _____ 20 _____ р.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібно підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібно підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)